

**Wanneer een kind
3 jaar wordt,
is **de helft** van de
race al gelopen.**

Noël Slangen

Voorzitter KinderArmoedeFonds

beheerd door de Koning Boudewijnstichting

1 op 7 kinderen wordt in Vlaanderen in armoede geboren

- In 2001 nog 6%, nu 14%
- 3% zit in diepe armoede.

Wie zijn in ons land de armen?

- 5% van de werkende Belgen
- 16% van de Belgen
- 31% van de laaggeschoolden
- 36% van de huurders
- 40% van de alleenstaande ouders
- 49% van de werklozen
- 56% van de niet-EU migranten
- 86% van de kinderen die opgroeien in een gezin waar niemand werkt

HET DNA VAN

*Wat is het
en wat doe je
eraan?*

Peter Adriaenssens
Noël Slangen

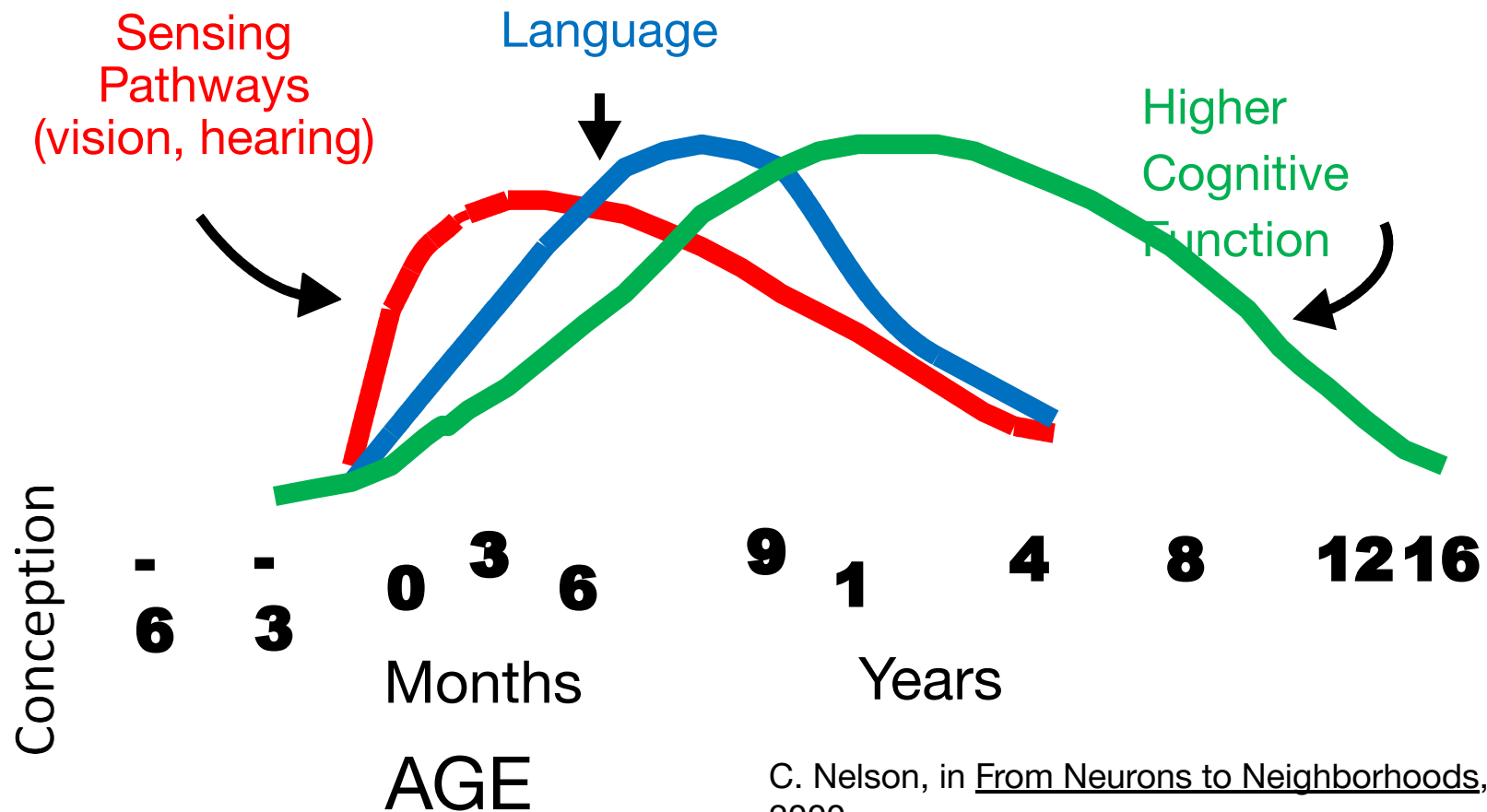
KINDER ARMOEDE

 DAVIDSFONDS
UITGEVERIJ

**Wanneer een kind
3 jaar wordt,
is **de helft** van de
race al gelopen.**

Sensitive periods & Synaptic Development

**Kinderarmoede gaat niet
over een lege brooddoos,
maar over de impact van
stress en isolement.**

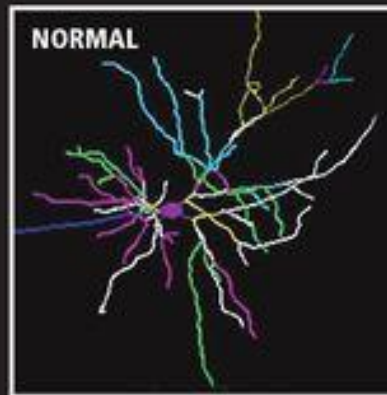
Kansarmoede gaat over meer dan geld:

- **Problematische
leefkwaliteit**
- **Chronische stress**
- **Gebrek aan prikkels**

Impact van stress op het kindergein

HOW TOXIC STRESS IN CHILDHOOD ALTERS THE BRAIN

Exposure to major adversity in early childhood can weaken brain development. This can permanently set the body's stress response system on high alert. A stable, nurturing environment can prevent these responses and outcomes for learning, behavior and health.

A typical neuron with many connections looks like this.

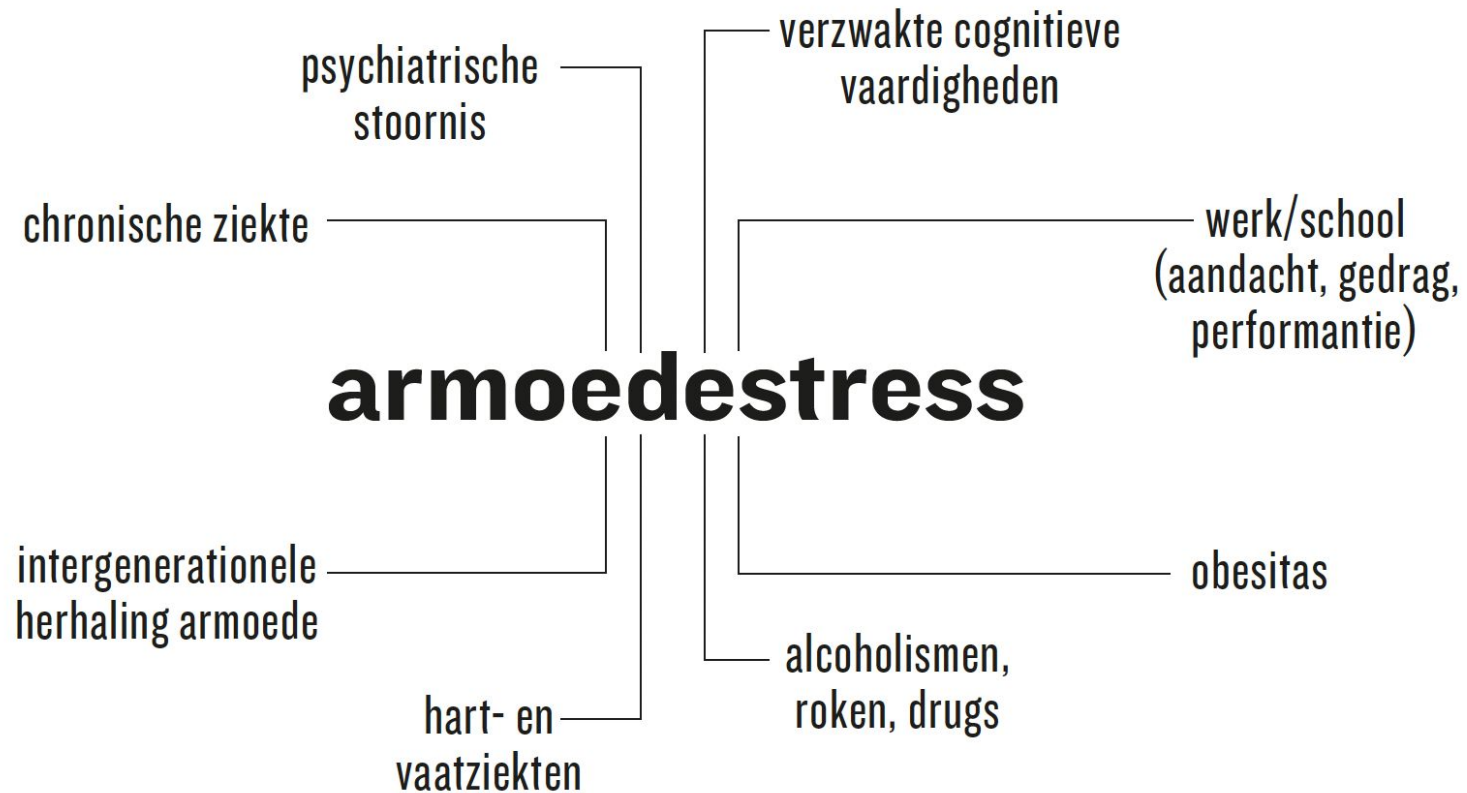
SOURCES: J.J. Radley Neuroscience 2004

A neuron damaged by toxic stress has fewer connections.

MARTHA THIERRY/DETROIT FREE PRESS

Gevolgen van armoedestress

***“Ik zou dat heel
anders aanpakken”.***

***“Ik heb het ook niet
zo breed”.***

**Niet ieder kind start
met dezelfde goed
gevulde rugzak**

30 miljoen

Aantal woorden gehoord tegen 4de levensjaar.

12

miljoen

Bijstand

24

miljoen

Arbeidersklasse

42

miljoen

Hogere klasse

Aantal woorden gehoord tegen 4de levensjaar.

12

miljoen

Bijstand

600

24

miljoen

Arbeidersklasse

1200

42

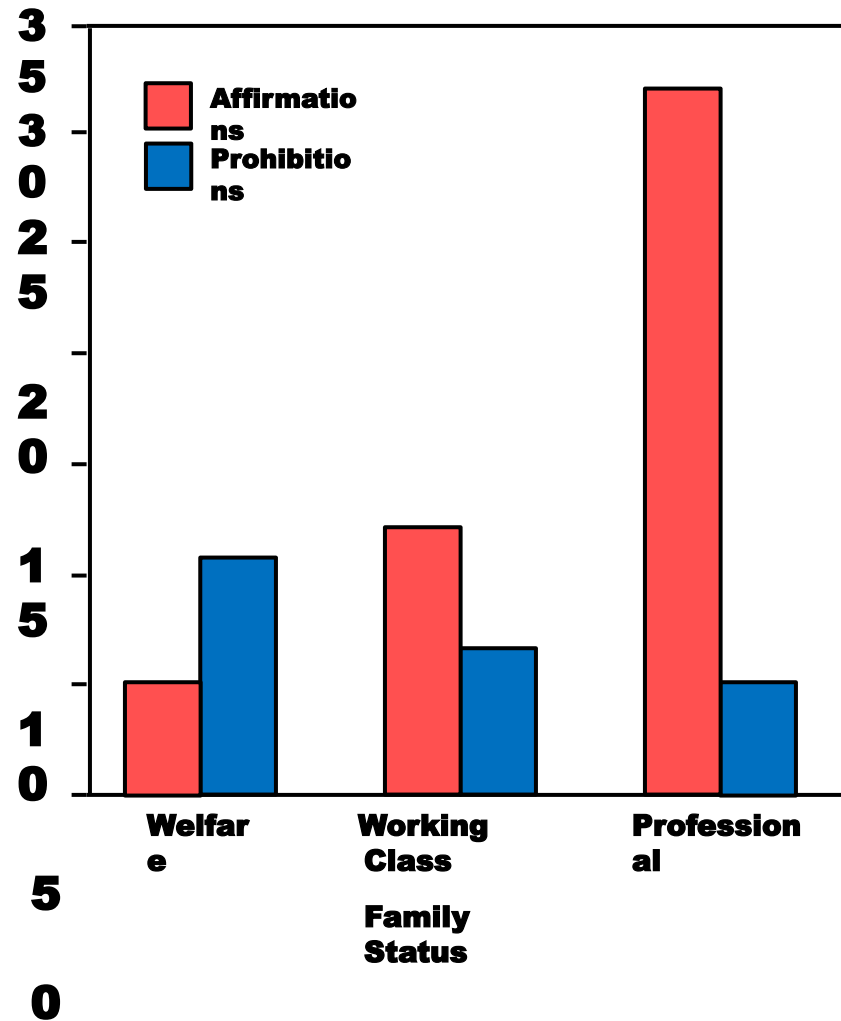
miljoen

Hogere klasse

2200

Quality of Words Heard in a Typical Hour:

**De eerste
duizend dagen
hebben de
grootste
impact.**

Kleuterklas

Goede kleuterklas of opvang:

- **Sterkere empathie**
- **Beter moreel besef**
- **Minder misdaad op termijn**

Slechte kleuterklas werkt nog steeds beter dan geen kleuterklas.

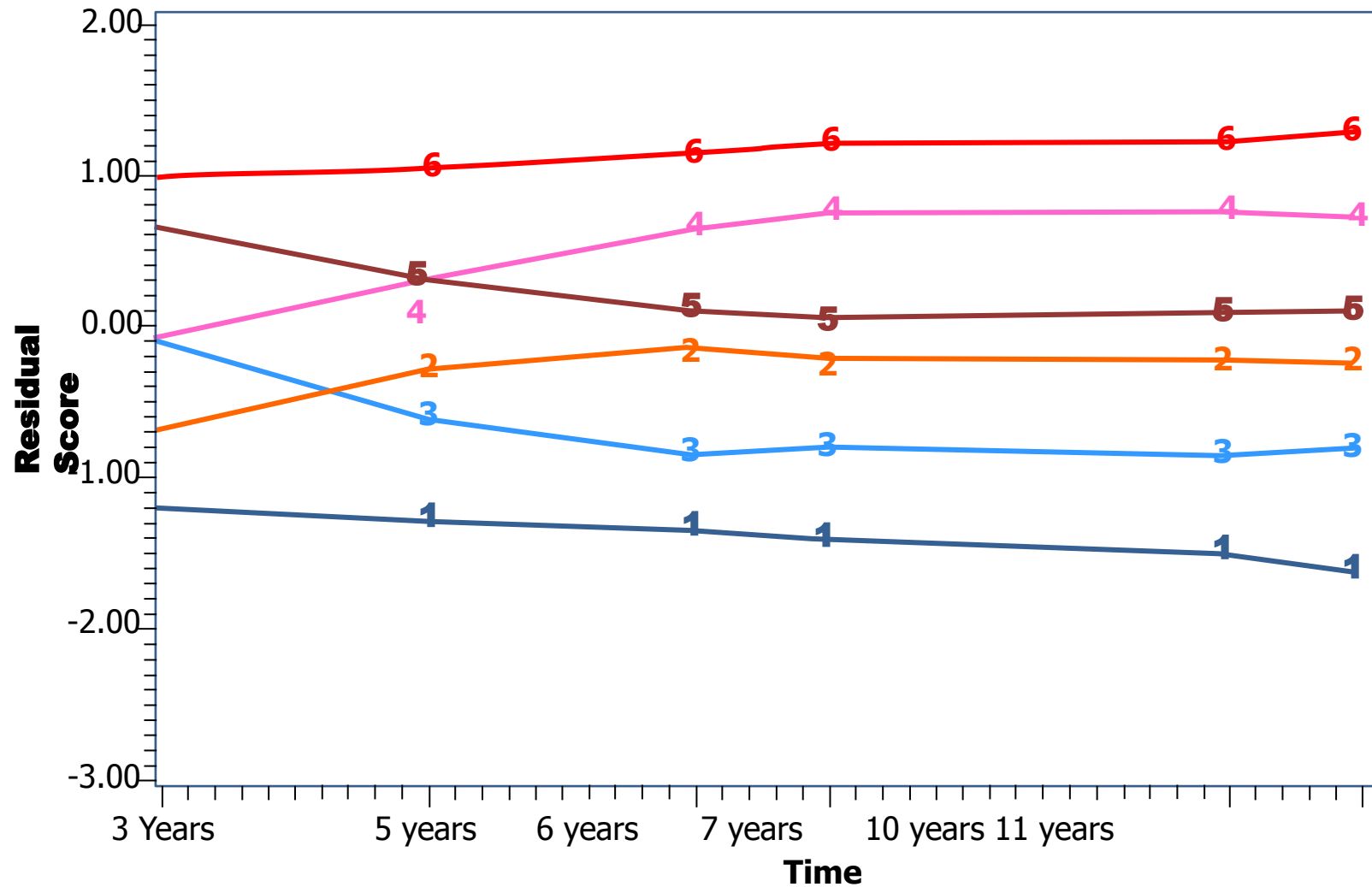
Maar een goede kleuterklas geeft 5 maanden voorsprong in geletterdheid!

**Een slechte crêche
geeft een beter
resultaat dan de
beste grootouders**

Een slechte
kleuterklas geeft nog
steeds een beter
resultaat dan geen
kleuterklas

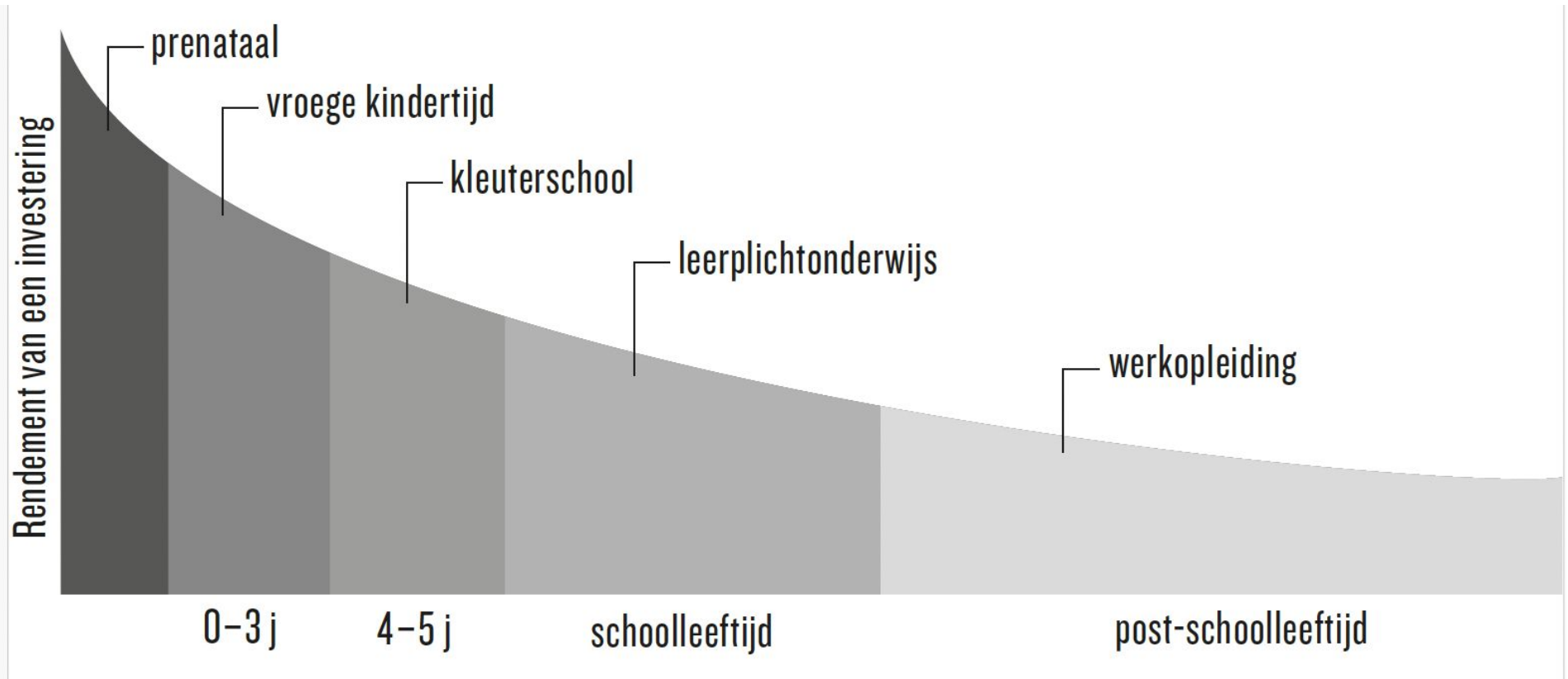
Na het **zevende
levensjaar is de
impact op
ontwikkeling minder
fundamenteel...**

Trajectories for Numeracy

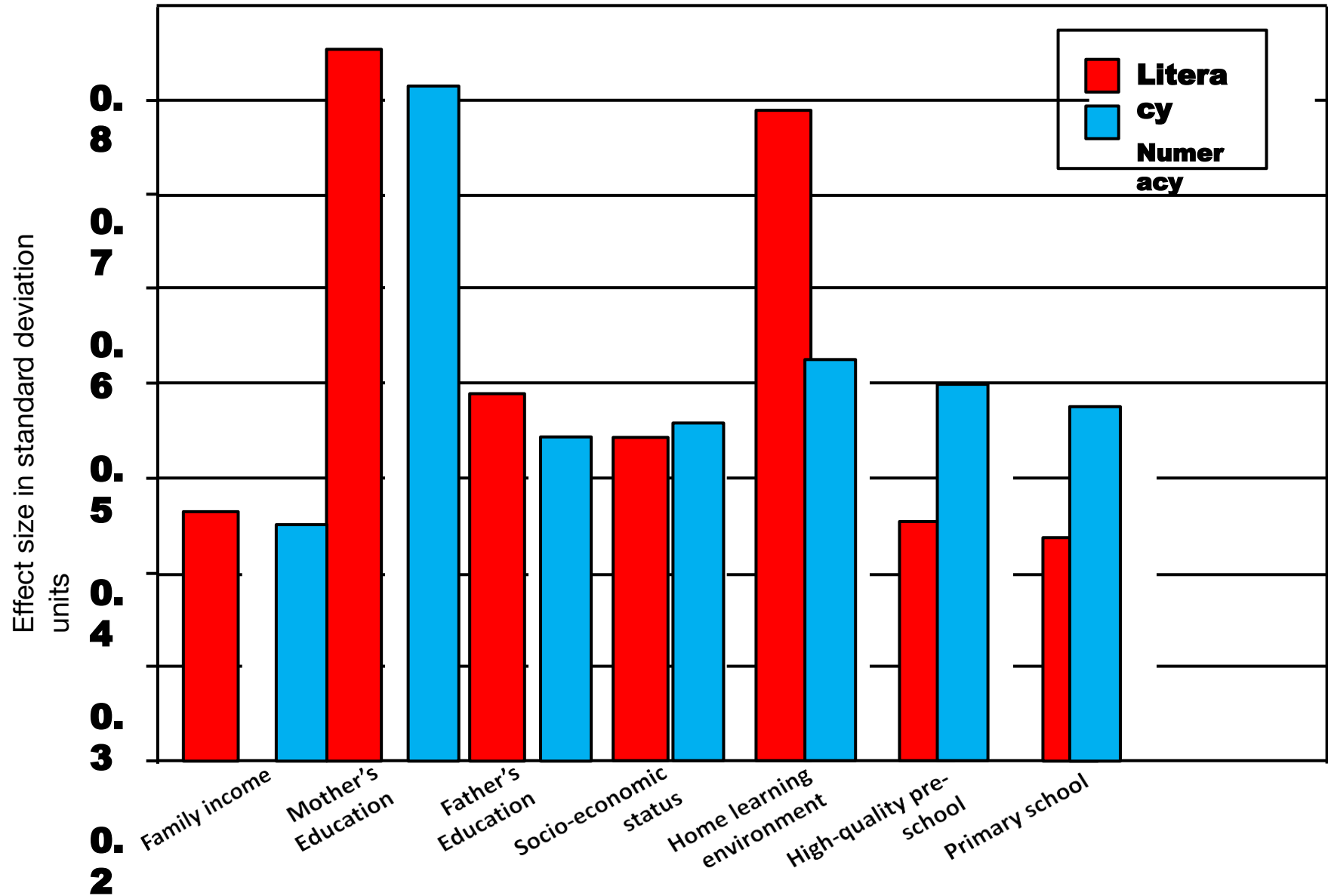
Group % **1 1 1** **2 2 2** 19.6% **3 3 3** 18.8% **4 4 4** 17.3% **5 5 5** 23.2% **6 6**
 Bron: prof. Edward M. **8 2 1** **6 1** 12.9 %

Impact van investeren in ontwikkeling

Wat maakt **het
verschil in de latere
schooljaren?**

Effects upon Age 11; literacy and numeracy

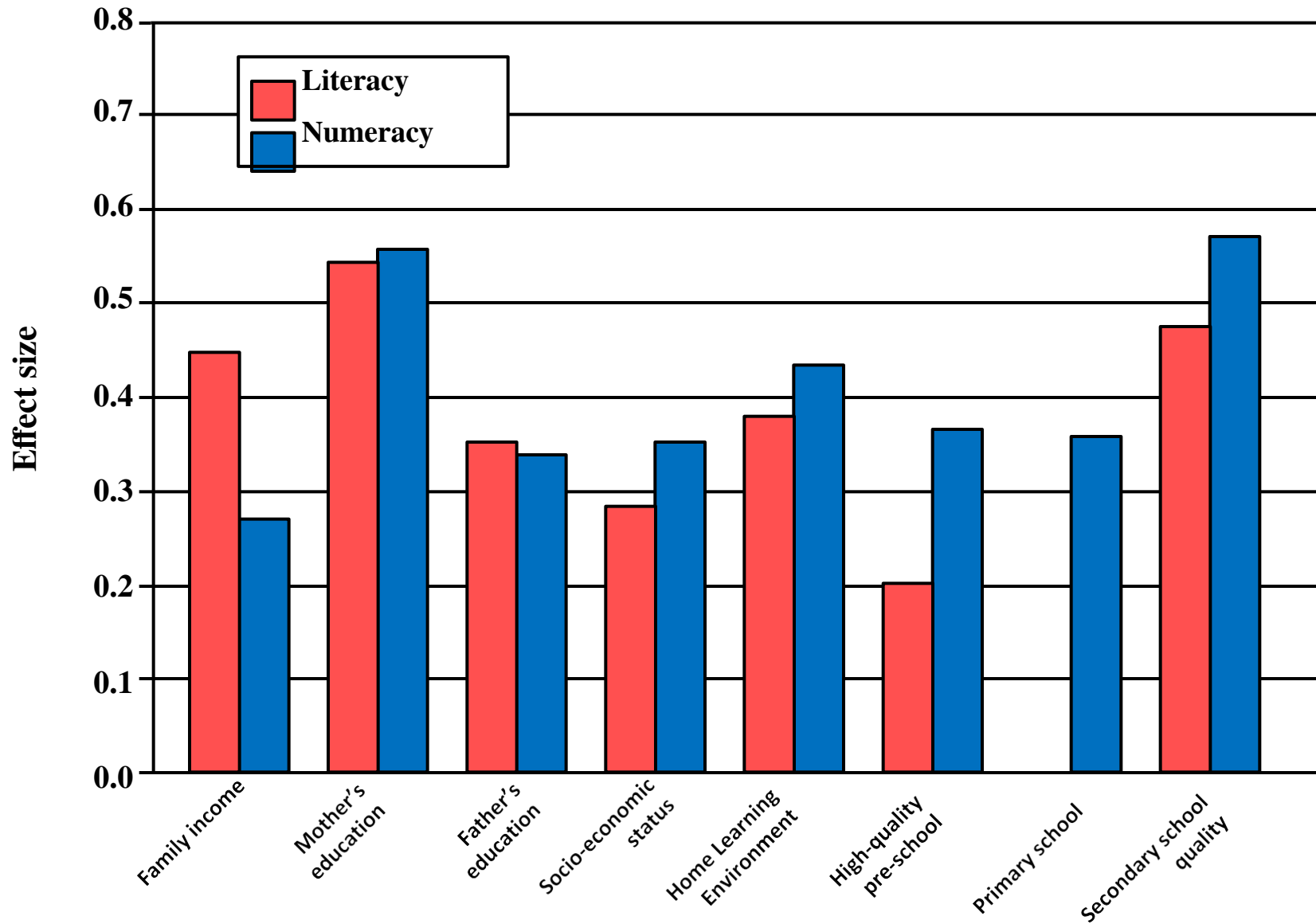

Bron: prof. Edward Melhuish

Grootste impact tot 11 jaar:

- Scholing moeder (taal)
- Scholing vader (wiskunde)
- Thuisleeromgeving
- **NIET:** inkomen

Effect sizes for 16 year olds

Grootste impact tot 16 jaar:

- Schoolverleden
- Scholing moeder
- Inkomen
- Thuisleeromgeving
- **Minder:** scholing vader

Maar dat betekent niet dat er niets meer kan op latere leeftijd:

- Maximale te doen met het verworven potentieel.**
- Zorgen dat jongeren niet afhaken.**
- Iedereen hoor erbij.**

School

**Het standaardkind
bestaat niet.**

**De meritocratie is een
leugen.**

Taal

**Rijke taalomgeving,
of arme
taalomgeving?**

School

**Hoge verwachtingen,
Lage drempels.**

En de ouders?

- Verantwoordelijkheid**
- Groeipremie**
- Geldverspilling?**

Een recht is geen gunst.

Aanpak:

1. Innovatieve aanpak uitrollen.
2. Resultaten meten.
3. Bewezen resultaten laten doorstromen naar het beleid.

Drie bewezen modellen

- Perinatale begeleiding
- Opleiding kinderverzorgster en opvang
- Gezinscoaches GO-team

Resultaten GO-team Mechelen

- Politieinterventies 21,3% naar 8,8%
- Intrafamiliaal geweld 34,6% naar 14,7%
- Verbaal geweld 10,7% naar 16,6% !
- Slechte woning 41,4% naar 19,2%
- Financiële problemen 64,3% naar 25,4%
- Aan het werk 11,5% naar 20,5%

Nieuwe projecten

- Alleenstaande ouders
- Betaalbare huisvesting
- Netwerkopbouw

Wat kan **de samenleving** doen:

- Huisvesting
- Toegang tot rechten geven
- Isolement doorbreken
- Kinderopvang voorzien
- Begeleiden (met respect)

**Niet iedereen begint
op dezelfde manier
aan de race.**

**Niet iedereen heeft
dezelfde
loopschoenen.**

**Maar een trainer kan
meer verschil maken
dan de loopschoenen.**

U kan die trainer zijn.

www.kinderarmoedefonds.be

Koning
Boudewijnstichting

Samen werken aan een betere samenleving